

„Itálie bez Sicílie nezanechá stopu v duši. Teprve zde je klíč ke všemu.“

Johann Wolfgang von Goethe

Fotografka **Sabine Lubenow** byla v Itálii mnohokrát, ale Sicílii doposud neznala. To pravděpodobně vysvětluje i kouzlo mnoha jejích obrázků, které jsou výsledkem postupně se prohlubujícího vztahu.

Autoři **Daniela Schetar** a **Friedrich Köthe** působí jako novináři v Mnichově. Na Sicílii se poprvé vydali během svých studií. Fascinovala je různorodá kultura ostrova, kterou utvářely východní a západní civilizace.

Milé čtenářky, milí čtenáři,

Sicílie je ostrov, který mnohé nadchne. Přijdou si zde na své především zájemci o kulturu, neboť seznam pamětihodností je velmi dlouhý. A nikde jinde u Středozemního moře nejsou větší a nádhernější řecké chrámy než právě zde, na Sicílii. Milovníci přírody a turistiky zde mají stále co objevovat a těm, kdo rádi relaxují na pláži, se tady nabízí mnoho klidných zátok jako stvořených ke koupání.

Kouzlo venkovského života

Pro mě osobně je Sicílie nejkrásnější ve vnitrozemí, kde je příroda stále nedotčená, kde je na jaře vše zelené a kvetoucí. V místech více či méně vzdálených od malebného pobřeží a horských měst. Ale dá se zde přenocovat? O tom přece není pochyb. V agroturistice. V současné době je na Sicílii těchto ubytovacích zařízení asi 300. Je to taková italská varianta dovolené na venkově. Skvělá věc je, že majitelé jsou velmi vstřícní a snaží se své hosty všemožně rozmazlovat chutnou domácí stravou a plněním individuálních požadavků. Jednu ze svých oblíbených agroturistických adres vám představí autoři Daniela Schetar-Köthe a Friedrich Köthe na straně 38 a následujících.

Z jednoho ostrova na druhý

Máte-li k dispozici jen týden či dva, bude asi problém poznat vše zajímavé, co Sicílie nabízí. Když však přidáte několik dnů dovolené navíc, doporučím vám vydat se na Liparské ostrovy, neboť těchto sedm sopečných ostrovů je skutečně pohádkovou krajinou – každý z nich je něčím specifický. Jejich objevování lze zahájit z centrálního ostrova Lipari. Vstupujete zde do téměř archaického světa, a přesto jedné z nejexkluzivnějších turistických destinací v Itálii.

86

Procesí na Velký pátek v Trapani je charakteristické tím, že se nosí sousoší znázorňující pašijový příběh v životní velikosti.

Imprese

- 8 Sicilské názory: Život na ostrově se vyznačuje odvahou a bujarostí na pláži, trójským dědictvím, vášní během procesí, antickou krásou a úchvatnou přírodou, barokní nádherou a každodenním městským životem v neustálém pohybu.

Palermo a severozápad

- 24 **Kombinace Orientu a Okcidentu**
Palermo – mocná metropole Arabů a Normanů, řídicí centrum Cosa Nostry, město probuzení a naděje je nesmírně dynamické a fascinující, plné dechberoucích uměleckých děl.
- 38 **Kouzlo venkovského života**
Na Sicílii je zvláště rozšířená agroturistika, italská varianta „dovolené na statku“.
- 42 **Mapa**
43 **Informace a doporučení**

Katánie a severovýchod

- 46 **Černé dcery vulkánu**
Více lišit se snad už ani nemohou. Katánie, sídlo nejstarší univerzity na Sicílii, romantická Taormina a Messina charakterizovaná přístavem a průmyslem.

90

Mezi Trapani a Marsalou se nacházejí velká solná pole.

38

„Dovolená na statku“ v podobě „agriturisma“ u pohostinné majitelky Donny Lavii.

- 56 **Rozhněvaný bůh ohně**
Přestože se lidé obávají jeho nepředvídatelnosti, zdá se, že Etna je všechny magicky přitahuje.
- 58 **Mapa**
59 **Informace a doporučení**

NAŠÍ
FAVORITÉ

NEJLEPŠÍ Z ...

- 22 **Jezte, pijte a vychutnávejte si výhled**
Nejlepší místa, kde si dát oběd s fantastickým výhledem, užít si večer nebo zakončit den.
- 76 **Horská města a vesnice**
Už máte dost slunce a pláže? To není problém. Alternativní program je nadosah.
- 110 **Nejkrásnější pláže: Mare nostrum**
Nekonečně dlouhé pláže a malé odlehlé zátoky, černé skály a zelené svahy, bílý a zlatý písek...

35

Ježíš jako vládce světa.
Mozaika v katedrále v Monreale.

Liparské ostrovy

100 **Bohové ohně a větru**
Vulcano, Lipari, Alicudi, Filicudi, Salina, Panarea a Stromboli: sedm sopečných ostrovů v Tyrhénském moři čeká na vaši návštěvu.

112 **Mapa**
113 **Informace a doporučení**

Praktické informace

116 **Může se vám hodit – data a fakta**
121 **Rejstřík, tiráž**

Syrakusy a jihovýchod

62 **Ve svitu sicilského slunce**
Jihovýchodní Sicílie se třemi místy světového dědictví UNESCO je tak bohatá na kulturní dědictví všech dob, že byste zde mohli strávit celou dovolenou.

72 **Vaření bez bláznění**
Sicilské hrnce vrchovatě naplní zdejší dary přírody a sicilská *mamma* přispěje svým temperamentem.

78 **Mapa**
79 **Informace a doporučení**

Trapani a západ

82 **Africa ante portas**
Zde byl člověk vystaven kulturám, tradicím a chutím Středního východu a severní Afriky mnohem více než na zbytku ostrova.

94 **Tam, kde vládne násilí**
Mafie je mezinárodní fenomén, ale její srdce bije zde na ostrově.

96 **Mapa**
97 **Informace a doporučení**

Aktivity

Relax Zážitky Poznávání

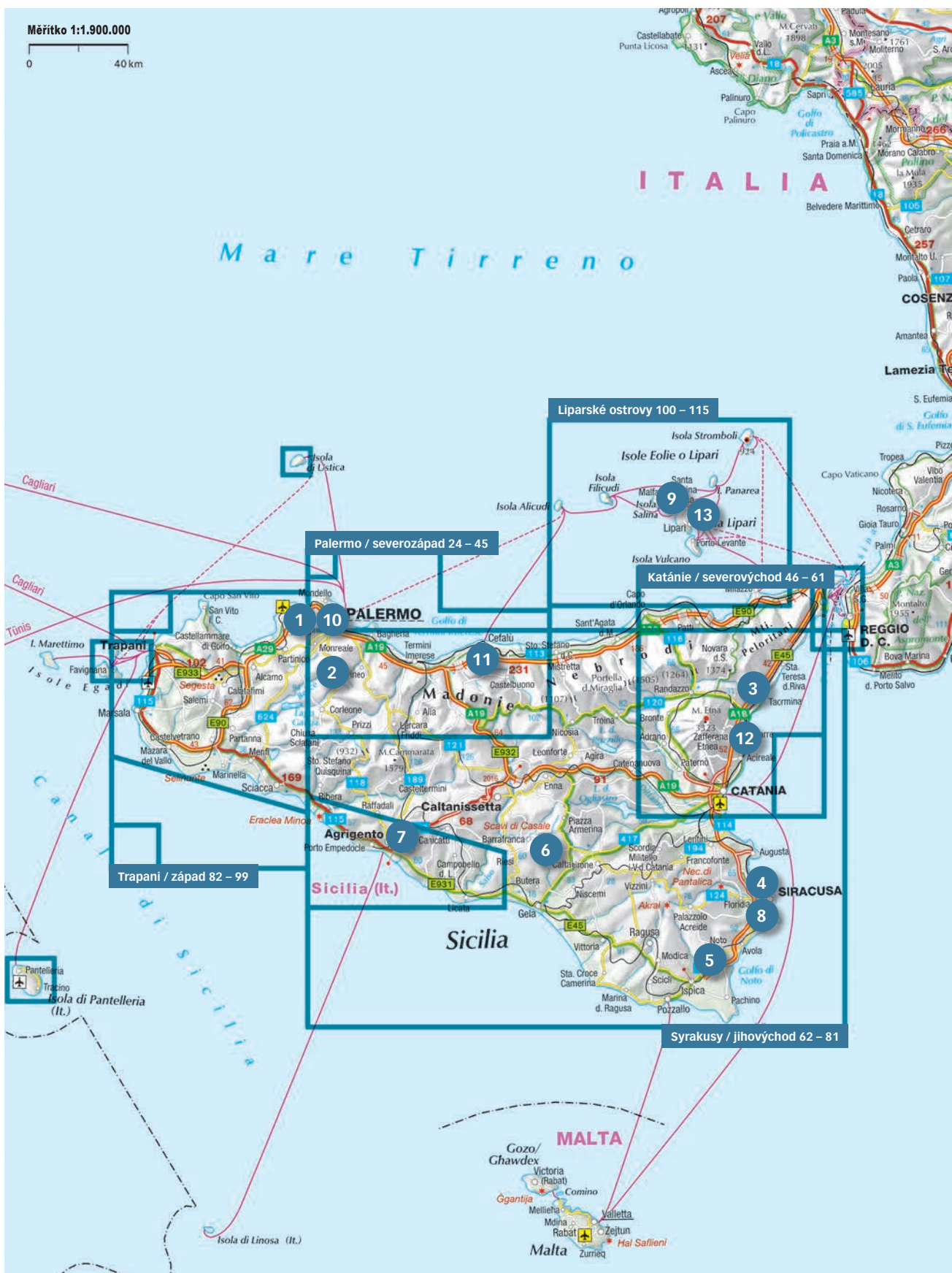
- 45 **Nejvyšší hora Madonie...**
... přitahuje svými výhledy do daleka.
- 61 **Na úzké trati...**
... Výlet vláčkem Circumetnea okolo Etny přináší vzrušující perspektivy.
- 81 **Túra...**
... roklí Pantalica. Po stopách dávno zapomenutých civilizací.
- 99 **Objevte Pantellerii na čtyřkolce**
Skvělá zábava!
- 115 **Na Stromboli**
Evropský unikát. Sopečný ohňostroj na vrcholu.

Měřítko 1:1.900.000

0 40 km

Mare Tirreno

ITALIA

Top místa

Na této stránce jsme pro vás připravili přehled nejvýznamnějších cílů na Sicílii a Liparských ostrovech a zážitky, které byste si v žádném případě neměli nechat ujít. Na stránkách s informacemi jsou tato místa označena jako **TOP MÍSTO**.

KULTURA

- 1 **Palermo:** Sicilské hlavní město je ukázkou normanského umění a toho nejlepšího, co nabízí baroko. **Strana 43**
- 2 **Monreale:** Katedrála je vrcholem arabsko-normanského umění. **Strana 44**
- 3 **Taormina:** Sicilské sokolí hnízdo s nádherně zachovaným starověkým divadlem. **Strana 60**
- 4 **Syrakusy:** Na ostrově Ortigia jsou řecké sloupy a pilastry součástí historického města. **Strana 79**
- 5 **Noto:** Město kombinuje architektonický barokní ohňostroj s kouzlem pomíjivosti. **Strana 80**

6

- 6 **Villa Romana del Casale:** Mozaiky jako z historické obrázkové knihy, která dokazuje, jak si Římané kdysi na Sicílii užívali. **Strana 81**
- 7 **Valle dei Templi:** Monumentální památník vítězství a intimní zahrada nesou stopy antického Akragasu. **Strana 97**

JÍDLLO A ZÁŽITKY

- 8 **Jonico, Syrakusy:** Zde je naprosto všechno: skvělý výhled, dobrá kuchyně a lahodné víno! **Strana 79**

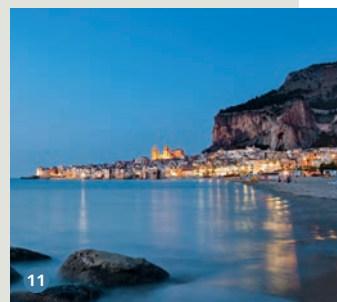

10

- 9 **Hotel Signum, Salina:** Okouzující labyrint utvářený ze zahrad, nádvoří a tradičních domů a ta nejlepší kuchyně na celém souostroví. **Strana 114**

7

11

ZÁŽITKY

- 10 **Mercato di Ballarò, Palermo:** Při nakupování v pupku Palerma zažijete multikulturní kořeny města. **Strana 44**
- 11 **Cefalù:** Kombinace úchvatného kouzla středověkého městečka s plážovými radovánkami. **Strana 45**
- 12 **Etna:** Sicílie bez Etny? To přece není možné. Člověk zkrátka musí nahoru a uvidět to na vlastní oči. To se zkrátka musí zažít! **Strana 61**
- 13 **Belveder Quattrocchi, Lipari:** Souostroví je bohaté na fantastické výhledy. Tento je pravděpodobně ten nejkrásnější ze všech. **Strana 113**

Trója a její důsledky

Dórský chrám v Segestě postavený v 5. století př. n. l. leží asi 40 km jihovýchodně od Trapani, osamoceně na okraji širého údolí v sicilských horách a je považován za nedokončenou svatyni Elymů, kteří zde po zničení Tróji našli svůj nový domov. Na jaře je chrám obklopen záplavou květin, jako by příroda sama chtěla nedokončenému objektu přidat na dokonalosti.

Biblické obrázkové příběhy

Capella Palatina v prvním patře Normanského paláce v Palermu je bohatě zdobena mozaikami. Představují výjevy ze Starého a Nového zákona. Několikrát je zde znázorněn Kristus jako vládce všeho (Pantokrator), obklopen nebeským dvorem andělů dle byzantského vzoru.

Mumraj na trhu

Je-li pravda, že duši města člověk nejlépe pozná na trzích, pak to rozhodně platí i pro Palermo. Nikde jinde to není tak hlasité, hektické, tak chaotické, tak barevné, a tak přívětivé. Tržní haly zde nejsou. Tržištěm se stávají samotné uličky. Podél nich jsou rozmístěny stánky a vozíky, na zemi jsou rozloženy šátky naplněné zbožím. Prodává se vše, co si jen lze představit. Potraviny, domácí potřeby, náhradní díly do aut, hodinky, šperky, tašky, oblečení a mnoho dalšího.

Divadelní burácení

Řecké divadlo v Taormině spojuje s řečtinou pouze historické období, ve kterém bylo postaveno.

A sice ve 3. století př. n. l. za vlády Hierona II. Syrakuského. Asi o 500 let později, v římských dobách, bylo kompletně zrekonstruováno, a proto tehdejší řecké divadlo dnes vypadá spíše římsky. Ale budme upřímní. Při pohledu z tohoto místa na Etnu je to všem úplně jedno.

SCUOLA MATERNA
ISTITUTO
CARDINALE GUARINO
← CIV. N.3 →

Přestřelka v Palermu

Německý zpěvák skupiny Die Toten Hosen vystupující pod jménem Campino se objevil v roli úspěšného fotografa Finna v sicilském hlavním městě (zde s nočním pohledem na katedrálu) a zažil zde smrt (jako Denis Hopper), stejně jako lásku (Giovanna Mezzogiorno). To přece nemůže být náhoda. Žádné jiné italské město by totiž nebylo pro film, jakým je „Přestřelka v Palermu“, vhodnější, neboť „na jeho konci smrt nazírá na život, ten film je také o schopnosti žít znovu a lépe“ (Wim Wenders).

Léto, slunce, Sicílie

Plážové radovánky na severním pobřeží ostrova. V popředí kouzelné staré město Cefalù. V místech, kde se natáčel film „Cinema Paradiso“ Giuseppe Tornatoreho, člověk naprosto přesně ví, jak se dokonale postavit ke skoku do osvěžující vody.

Hurá do jiného světa

Cesta na více než 3 300 metrů vysokou Etnu vede nejrůznějšími klimatickými a vegetačními zónami. Terénní autobusy pokračují ze stanice Rifugio Sapienza až do nadmořské výšky 2 900 metrů, poté, za doprovodu autorizovaných horských průvodců, následuje výstup k nejmladším kráterům.

Ta nejlepší místa s výhledem

Pizza, pasta, piazza

Pobyl jsem na pláži, zaskotačil si ve vlnách a nabral dostatek slunce. Teď si dám sprchu, převléknu se, dojdou si na aperitiv a pak na jídlo. Nakonec si vychutnám sklenku vína v baru. Zkrátka mám dovolenou. Naše hodnocení přináší ta nejlepší místa, kam zajít na oběd, a navíc s fantastickým výhledem na významné či méně významné památky. Místa, na nichž nejlépe začíná večer či doznívá den.

1 Aperitiv na balkonech

Na menším prostoru už to snad ani nejde! Na malinkatý balkon se vejdou pouze tři stoly. Výhled na moře a molo rámuje oblohou. Dole šplouchá voda, obloha se představuje v té nejkrásnější modré barvě, na obzoru mírně načervenalá, a víno ve sklenici jiskří jako rubín. Rezervace zde

bohužel není možná. Pokud jsou všechna místa obsazena, musíte překlenout čekací dobu v obchodě, kde v regálech najdete mnoho sicilských specialit a vín.

Le Petit Tonneau, Via Vittorio Emanuele 49, Cefalù, tel. 09 21 42 14 47, <http://lepetittonneau.it>

2 V těsné blízkosti rybářů

Pro podnik, kde se podávají mořské speciality, není lepší lokality než rybí trh. Pescheria Catania se nachází hned za katedrálou a představuje divokou změť rybářů v gumových holičích s ostrými noži a hospodyněk v sandálech s barevnými taškami. U stolu na terase podniku Osteria Antica Marina jste přímo ve víru dění a můžete si být jisti, že čerstvěji to snad ani není možné.

Osteria Antica Marina, Via Pardo 29, Catania, tel. 095 34 81 97, www.anticamarina.it

3 Zmrzlina z vína na katedrálním náměstí

O přestávce během dne nebo jako večerní pamlske. Někteří považují zmrzlinu podniku DiVini za nejlepší na Sicílii (a umístění gelaterie zrovna tak). Chutná naprosto božsky. Chráněné baroko nahoře na konci náměstí roste do nebe a podporuje radost z požitku. Určitě byste měli vyzkoušet moscato a passito. Ano, přesně tak, jsou vyrobeny z vína. Samozřejmě jsou v nabídce i tradiční příchutě jako oříšky, čokoláda, káva a mnoho dalšího. Dvojitě interpretace názvu DiVini („z vína“/„božské“) je úmyslná.

Gelati DiVini, Piazza Duomo, Ragusa, tel. 09 32 22 89 89, www.gelatidivini.it

4 Pizza na piazze

Pizza bez trouby? Pizza siciliana je zde na úbočí Etny naprosto skvělá. Těsto, sýr, ančovičky, zaklapněte a fritujte. Jednu z nejlepších peče Donna Peppina, přičemž každý místní má svůj zasvěcený tip (a náměstí má několik barů, které soupeří o zákazníky). Nejlépe chutná pizza nikoli u plastového stolu, ale při procházce na Piazza Umberto I Belveder se sponkou v zádech a Katánii před očima.

Donna Peppina, Via Roma 220, Zafferana Etnea, tel. 095 7 08 14 10, www.donnapeppina.com

5 V uvolněné náladě na pláži

Je to odtud jen deset metrů k moři, dokonce jen deset metrů do lesa. Mezi mořem a lesem stojí jednoduchá dřevěná konstrukce, od níž se směrem na východ táhne zdánlivě nekonečná pláž! Nohy stolu zasazené do písku, horké slunce, vychlazené víno vynikající chuti. V podniku La Pineta lze jen tak chytat lelky. Najíst se blízko u vody, se slaným vzdu-

chem na rtech, to jde i na Sicílii jen málokde. V poledne se toleruje plážové oblečení, nicméně večer se doporučuje něco vhodnějšího. Přes den se to na moři hemží jachtami, večer rozsvícenými lucernami parníků. Ach ano, život může být tak krásný.

La Pineta, Via della Pineta, Marinella di Selinunte, tel. 092 44 68 20

6 Tyrkysová voda a bílý kámen

Poloha a výhled jsou naprosto úchvatné. Křídové bílá skála odráží sluneční světlo do všech směrů a propůjčuje moři jedinečný nádech, tak typický pro Sicílii. Proto byste sem měli určitě přes den zavítat a odpočinout si po vydatné koupeli třeba na stinné terase místní restaurace. Objednávkou pizzy nic nezkazíte. (Příšii jste přece kvůli výhledu, nikoli jako labužníci.)

Lido Scala dei Turchi, Contrada Scavuzzo, Realmonte, tel. 09 22 81 45 63

7 Výhled jako pro velkovévodu

Když se usazujete k večeri na jedné z teras, nejlépe hned do první řady. Výhled na pobřeží rozprostírající se dole je skvostný. Palmové listy doslova explodují jako ohňostroje, cypřiše se dmou pýchou až do nebe. Pocity vévody, které zde člověk zažívá, jsou autentické. Fakt, že je zde osa-

zenstvo promíchané, vyplývá z příznivých cen v pizzerii. Restaurace nabízí jako alternativu (za odpovídající ceny) rybí gastronomii.

Granduca, Corso Umberto I 172, Taormina, tel. 094 22 49 83, www.granduca-taormina.com